

Corbettův report: Seznamte se s J. P. Morganem, vrchním bankéřem

otevrisvoumysl.cz/corbettuv-report-seznamte-se-s-j-p-morganem-vrchnim-bankerem

1. srpna 2023

1 srpna, 2023

Ve zkratce...

J.P. Morgan - americký bankéř, který měl pod palcem celá odvětví a tím ve výsledku i vládu. Jaký je jeho příběh? O tom více v článku.

Facebook

Telegram

VK

Originál článku publikován ZDE: 30. července 2023

Kdybyste se s Johnem Pierpontem Morganem setkali jako s chlapcem, možná byste od něj nečekali nic velkého.

Byl nemocné dítě, neustále ho trápily vyrážky, bolesti hlavy, revmatismus, spála a spousta dalších neduhů. Navíc vyrůstal ve stínu svého mocného, panovačného a nesmírně úspěšného otce, a tak se sebevědomý Pierpont (jak mu říkali přátelé a rodina) zdál ve srovnání s ním slabý a uvadající. Byl málo intelektuálně zvědavý a nápadně nestálý, často se nechával ovládat svou vznětlivou povahou.

A přesto byl Morgan na konci svého života oslavován jako světový kolos amerického finančnictví, střídavě uctíváný, nenáviděný a obávaný pro obrovský kapitál, který ovládal prostřednictvím své mezinárodní bankovní sítě.

Jak tedy Pierpontovy životní zkušenosti formovaly tohoto nemocného mladíka ve finančního monarchu, kterým se nakonec stal? A jak on sám díky obrovskému bohatství, které měl k dispozici,

utvářel svět kolem sebe? Pojďme to zjistit.

DŮM MORGANŮ

Každá doba má své vládce, své obchodníky, své tahouny za nitky, své finančníky a své hlavní padouchy. Občas se stane, že jeden člověk ztělesňuje všechny tyto role najednou. Tak tomu bylo na počátku 20. století, kdy jste se zeptali člověka na ulici, kdo je v Americe nejlepším kingmakerem, nejlepším obchodníkem, nejsilnějším tahounem za nitky, hlavním finančníkem nebo hlavním padouchem, a vždy jste dostali jen jednu odpověď: John Pierpont Morgan.

Morgan, kterého časopis *The Economist* nazval „Napoleonem Wall Street“ a novinář Lincoln Steffens „šéfem Spojených států“, se svou korpulentní postavou, mrožím knírem, holí a cylindrem a groteskně deformovaným nosem, který byl pečlivě retušován na všech oficiálních fotografiích a portrétech, poskytl redakčním karikaturistům ikonický emblém tlusté kočky z Wall Street (s důrazem na slovo tlusté) na celá další desetiletí. Ve skutečnosti ho dodnes uznáváme jako symbol bohatství Wall Street; výtvarník, který pro společnost Parker Brothers vymyslel „Bohatého strýčka Pennybage“ (alias „Monopolního muže“), použil jako předlohu J. P. Morgana.

Ne vždy však bylo zřejmé, že Morgan je předurčen stát se světoznámou karikaturou bohatství a chamtivosti.

John Pierpont Morgan se narodil v roce 1837 v Hartfordu ve státě Connecticut Juniusi Spencerovi Morganovi – úspěšnému velkoobchodníkovi s drogistickým zbožím – a Julii Pierpontové, dceři Johna Pierponta, plamenného unitářského kazatele, jehož abolicionismus a sociální aktivismus ho nakonec donutily opustit kazatelnu. Jeho životopisci si všimli, že velmi rozdílné temperamenty na obou stranách Morganova rodokmenu vysvětlují jeho rozporuplnou povahu, která se rovnoměrně lišila od chladnokrevného obchodníka a neklidného ohnivce.

Pokud je v Morganově životopise nějaký konkrétní moment, který vystihuje způsob, jakým tyto protichůdné vlastnosti kombinoval, pak je to snad jeho volba „hrdiny“ pro maturitní esej: Napoleon Bonaparte.

Chlapcova úcta k proslulému francouzskému generálovi rozhodně nevyplývala z žádných vojenských schopností korpulentního Morgana. Když byl v roce 1861 odveden do občanské války, zaplatil náhradníkovi (kterému říkal „druhý Pierpont Morgan“) 300 dolarů, aby bojoval místo něj. (Zajímavost: 300 dolarů je stejná částka, jakou Morgan utratil za doutníky v roce 1863!)

Ne, Pierpontova volba Napoleona jako osobního hrdiny svědčila spíše o jeho nadměrných ambicích a snech o velkoleposti; snech, které se mu nakonec podařilo uskutečnit, až na titul „císař“ a korunu na hlavě.

V roce 1854 Pierpontův otec zúročil své působení jako obchodník s dovozem a vývozem v Bostonu a stal se společníkem v Peabody & Co., předním americkým obchodním bankovním domě v Londýně. Díky tomuto jmenování se mladý John Pierpont Morgan těšil nejen bohatství a privilegiím (včetně vzdělání na nejelitnějších školách v Bostonu, Švýcarsku a Německu), ale i hotové kariéře v bankovníctví.

Po získání titulu z dějin umění na univerzitě v Göttingenu zamířil Pierpont do New Yorku, kde působil jako americká spojka v rostoucím Juniově bankovním impériu. S již značným bankovním vlivem svého otce se mladý Pierpont pustil do zhodnocování rodinného bohatství řadou odvážných a riskantních investic, které ho odlišovaly od jeho konzervativnějšího předka.

Příběh z Pierpontova raného mládí a moudrosti, který je často vyprávěn v Morganových životopisech, se točí kolem úkolu, který přijal jako mladší účetní, aby studoval bavlnářský průmysl v New Orleans. Podle legendy se během svého studia setkal s kapitánem lodi, která táhla náklad brazilské kávy, jež připlula do přístavu bez kupce. Kapitán byl ochoten náklad levně prodat, aby se zbavil zrn dřívě, než se zkazí, ale Morgan neměl peníze na to, aby je sám koupil. Místo toho použil úvěr své firmy, aniž by k tomu měl oprávnění. Když se o tomto riskantním kroku dozvěděli, jeho šéfové mu poslali telegram, v němž mu vytýkali, že si zahrává s financemi firmy. Než však telegram dorazil, Morgan už osobně prodal veškerou kávu místním obchodníkům a vydělal na tom slušný balík.

Údajně nás má tento příběh poučit o tom, že Morgan byl tvrdý obchodník s čichem na dobré obchody a ocelovými nervy... nebo tak nějak. *Rozhodně však* ukazuje jeho bezohlednou neúctu k penězům jiných lidí v honbě za lukrativním obchodem. Jeho záliba v rychlém vydělávání peněz za cizí peníze se znovu projevila během americké občanské války, kdy Morgan poprvé (ale rozhodně ne naposledy) podnikl podvod na americké veřejnosti.

Tento skandál, známý jako Hallova karabinová aféra, vyšel poprvé najevo v září 1861, kdy *deník The New York Times* informoval o některých „mimořádných prohlášeních“ anonymního zdroje. Tento zdroj uvedl, že John C. Fremont – zneuznaný hraničář a neúspěšný kandidát na prezidenta, který se stal generálem armády Unie – zaplatil 500 000 dolarů za sklad zbraní bez povolení Úřadu pro zbrojení. Součástí skryše bylo 5 000 Hallových karabin – zastaralých jednoranových pušek s automatickým nabíjením, které se v době

občanské války již desítky let nevyráběly a při kontrole „byly shledány tak vadnými, že vojákům, kteří je používali, ustřelovaly palce“.

Fremontův nákup byl tak skandální proto, že armáda Unie jen o dva měsíce dříve prodala tytéž pušky jako šrot za 3,50 dolaru za kus – a on je zde souhlasil odkoupit zpět pro tutéž armádu za 22 dolarů za kus! Ale jak se zbraně dostaly do jeho vlastnictví? Ukázalo se, že podnikavý prostředník jménem Simon Stevens našel způsob, jak na starých zbraních obrovsky vydělat, když je skoupil, „vylepšil“ a prodal Fremontovi za tuto značně nadsazenou cenu. A kdo, prosím vás, tento plán financoval? No přece nikdo jiný než John Pierpont Morgan.

Nakonec Morgan a Stevens na svém podvodu slušně vydělali. Za falešné zbraně zaplatili 17 486 dolarů, ale pak je obratem prodali zpět za 109 912 dolarů. Ačkoli se nikdy nepodařilo s konečnou platností dospět k závěru, že Morgan, Stevens nebo Fremont se úmyslně zapojili do spiknutí s cílem podvést vládu, při vyšetřování válečného vydírání v Kongresu v roce 1862 bylo řečeno, že aféra s Hallovými karabinami byla „nejhorší věcí, na které byla tato vláda podvedena“. Tento skandál provázel Morgana až do konce jeho života a pomohl upevnit jeho jméno v povědomí veřejnosti jako synonymum hrabivosti Wall Street.

Ale ani morální uznání jeho krajanů nezkrátilo Morganovu dravou touhu po všemocném dolaru. V roce 1864 Pierpont spoluzaložil vlastní firmu. Krátce nato se stal partnerem Anthonyho J. Drexela z Filadelfie, jednoho z architektů moderní éry globálního finančnictví. Po Drexelově smrti byla firma přejmenována na „J. P. Morgan and Company“.

Zrodil se rod Morganů.

V následujících desetiletích nashromáždil Morgan díky kombinaci odvážných obchodů, bezohledných obchodních praktik a lstivého jednání jeden z největších majetků v historii. Stal se tak jedním z nejmocnějších mužů v zemi.

MORGANIZACE

Jeden z rozhodujících okamžiků kariéry Johna Pierponta Morgana nastal v roce 1879, kdy se William Henry Vanderbilt, dědic závratného jmění nechvalně proslulého železničního magnáta komodora Cornelia Vanderbilta, rozhodl snížit svůj podíl v železnici New York Central, kterou pomohl vybudovat jeho otec. S tímto úkolem, který spočíval v likvidaci 250 000 akcií, aniž by došlo ke zhroucení ceny akcií, se Vanderbilt obrátil na 42letého Pierponta.

Pierpont se rozhodl použít všechny triky ze své příručky, aby prodej uskutečnil. Pro začátek zakázal Vanderbiltům prodávat jejich akcie veřejně, aby se veřejnost o tomto plánu nedozvěděla. Poté využil zahraniční trh a využil kontaktů svého otce na společnost J. S. Morgan and Company, aby prodal počáteční balík 50 000 akcií. Britské investory, kteří zoufale toužili po výnosném zisku po období

hospodářské krize, přilákal prospektem, který byl tak skoupý, až to působilo komicky: „Úvěr a postavení společnosti jsou tak dobře známé, že je sotva nutné činit jakákoli veřejná prohlášení.“

Přesto se nikdo nesmál, když Pierpont oznámil, že se mu podařilo nemožné: prodal největší balík akcií, jaký byl kdy nabízen, aniž by se snížila cena akcií, a přitom si připsal skvělou provizi ve výši 3 milionů dolarů. Zároveň změnil běh finančních dějin tím, že si prozíravě vyžádal místo ve správní radě železnice.

Začala tak nová éra bankovníctví, v níž bankéři nebyli finančníky, kteří radili klientům bokem, ale tloušťky jako Morgan, kteří se aktivně podíleli na řízení společností, které financovali.

Nastala éra „morganizace“, kdy americkou ekonomiku stále více kupoval, prodával, financoval a přímo řídil John Pierpont Morgan. Začal u železnic a rozšířil se na rozsáhlé oblasti rozvíjející se americké průmyslové ekonomiky, kde Morgan přebíral upadající podniky, upravoval jejich strukturu a provoz, modernizoval jejich postupy a obnovoval jejich ziskovost. Jako kompenzaci vždy obsadil místo ve správní radě, což znamená, že v druhé polovině 19. století byl ředitelem mnoha společností po celé zemi, což mu poskytlo další páky pro další převzetí.

V závěrečném desetiletí 19. století bychom jen těžko hledali americký podnik nebo průmyslové odvětví, které by uniklo z dosahu Johna Pierponta Morgana.

V roce 1892 stál u zrodu společnosti General Electric, a když Nikola Tesla začal pracovat na celosvětovém systému bezplatného bezdrátového přenosu elektrické energie, který by General Electric učinil zastaralým, Morgan, který Teslu podporoval, stáhl své finanční prostředky na tuto práci.

V roce 1896 financoval koupi *deníku The New York Times* Adolphem Simonem Ochsem, čímž zahájil celoživotní přátelství s tímto mediálním magnátem, které pomohlo udržet nejhorší Morganovy

skandály mimo americké noviny.

V roce 1901 pomohl vyjednat největší fúzi podniků v historii, když v roce 1901 sloučil Carnegie Steel, Federal Steel a řadu dalších společností do United States Steel Corporation, první miliardové společnosti na světě.

V roce 1902 dohlížel na fúzi několika předních zemědělských gigantů do společnosti International Harvester, která požadovala 85% podíl na trhu se zemědělskou technikou. George Perkins, Morganův společník, který tuto transakci vyjednal a vydělal při ní rodu Morganů 3 miliony dolarů, se v dopise Pierpontovi chlubil: „Nová společnost bude organizována námi; stát, ve kterém bude zaregistrována, je ponechán na nás, představenstvo, úředníci a celá výbava je ponechána na nás – nikdo nemá právo jakkoli zpochybňovat jakoukoli naši volbu.“

Je skutečně obtížné vyjádřit Morganovo bohatství a vliv na přelomu 19. a 20. století v termínech, které by se daly vztáhnout na dnešní svět. K jeho bohatství nepřispěla jen fyzická hotovost (nebo zlato), ale i počet společností a velikost průmyslových odvětví, která měl pod kontrolou.

V knize Všichni prezidentovi bankéři: Nomi Prinsová, autorka a historička (a předchozí host Corbettova Reportu), podrobně popisuje způsob, jakým Morgan „rozlouskl oříšek“ moderních financí tím, že svou amorfní finanční moc přetavil do skutečné kontroly nad podnikáním a nakonec i nad samotnou společností.

Tři hlavní pojišťovny v Morganově okruhu byly New York Life, Equitable a Mutual. Spojení vedlo oběma směry. George Perkins, šéf New York Life, byl současně viceprezidentem a partnerem v Morgan Bank. V roce 1900 vlastnily tyto firmy dohromady aktiva v hodnotě přibližně 1 miliardy dolarů. Morgan, Perkins a Baker, kteří ovládali oblasti investičního bankovníctví a pojišťovnictví, mohli snadno zvýšit své bohatství. Jejich pojišťovny kupovaly cenné papíry (například

akcie a dluhopisy), které jako investiční bankéři vytvořili. Tento kruh vykonstruované poptávky lákal externí investory k nákupu jejich cenných papírů za vyšší ceny. Zisky pak trojice reinvestovala jako vklady, čímž svým bankám poskytla další kapitál pro podobnou činnost.

Ale nebyly to peníze, co Pierponta nakonec motivovalo. Nebyla to ani kontrola nad všemi těmito podniky. Nakonec mu šlo o *moc*. Pomocí obrovského kapitálu, který měl pod kontrolou, mohl řídit společnost jako takovou, určovat osud jednotlivých společností a dokonce i celých průmyslových odvětví tím, že poskytoval úvěry těm podnikům, kterým dával přednost, a ubíral je těm, kterými pohrdal.

A pokud šlo Morganovi o moc, byl pozoruhodně úspěšný.

Dokončení Morganovy dlouho plánované proměny z finančního krále v politického vládce lze datovat k určitému datu: 4. února 1895. Toho dne vtrhl John Pierpont Morgan do Bílého domu a uzavřel s prezidentem Groverem Cleverlandem dohodu, kterou nemohl odmítnout.

Americkému ministerstvu financí docházely zlaté rezervy, protože evropští investoři – vystrašení panikou z roku 1893 a následným poklesem cen a růstem nezaměstnanosti – začali stahovat své dolarové zásoby z USA ve formě zlata. V únoru 1895 klesly zlaté rezervy na nebezpečně nízkou úroveň a prezident Cleveland zoufale hledal řešení.

Když se Morgan v době vrcholící krize vydal do Washingtonu, ocitl se 4. února na schůzce v Bílém domě tváří v tvář Clevelandovi. Úředník je přerušil, aby jim oznámil, že ve vládních trezorech zbývá pouze 9 milionů dolarů ve zlatých slitcích, načež Pierpont Clevelandovi řekl o návrhu na 10 milionů dolarů, který měl být předložen ministerstvu financí.

„Pokud bude předložen návrh na 10 milionů, nemůžete ho splnit,“ blafoval Pierpont. „Do tří hodin bude po všem.“

„Jaké návrhy máte na srdci, pane Morgane?“ odvětil zoufalý prezident.

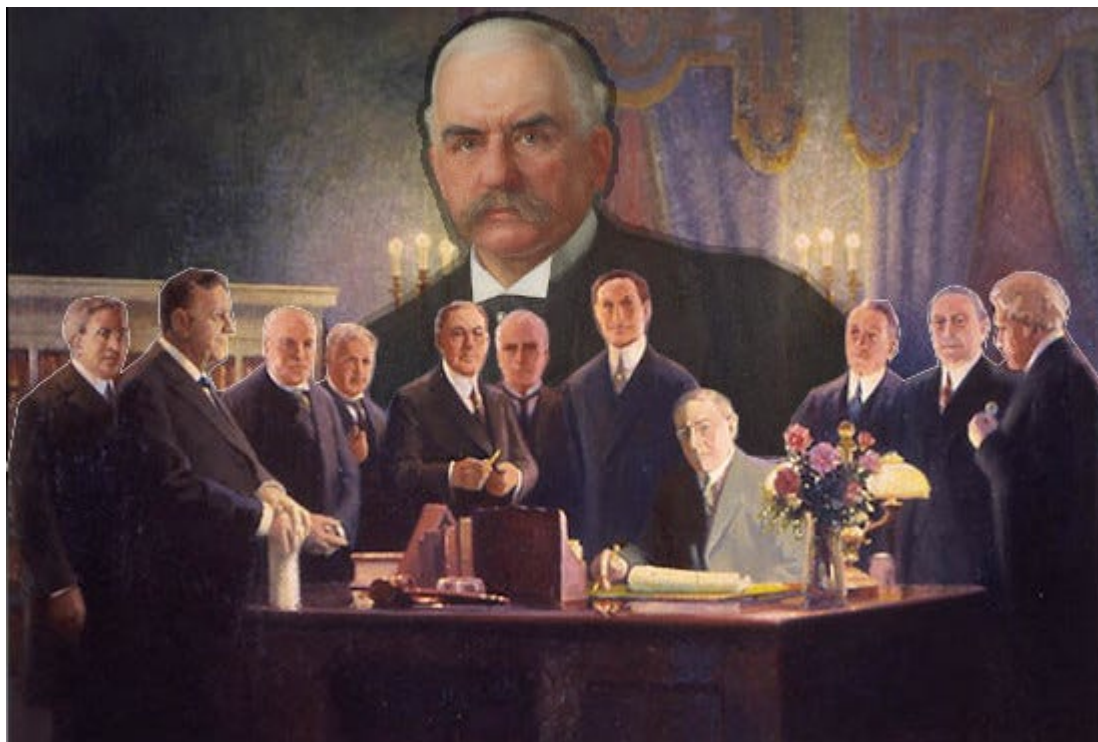
Odtud Morgan uskutečnil svůj předem připravený plán. Ve spolupráci s Rothschildy v Londýně nakoupil Morgan 3,5 milionu uncí zlata výměnou za 65 milionů dolarů třicetiletých zlatých dluhopisů. Emise měla pozoruhodný úspěch; dluhopisy se v Londýně prodaly za necelé dvě hodiny a v New Yorku za pouhých dvaadvacet minut. Pierpont a Rothschildové si za necelou hodinu připsali zisk 6 až 7 milionů dolarů, a to jen díky tomu, že spojili svá jména a pověst s plnou důvěrou a kreditem vlády Spojených států.

Jakmile se veřejnost dozvěděla, že byla okradena, vyvolalo to obrovský odpor. Bylo však příliš pozdě. Morgan a jeho bankéřští kumpáni nejenže vydělali slušné peníze, ale stali se *de facto* centrálními bankéři Spojených států.

Nyní zbývalo Morganovi jen přeměnit svou *faktickou* moc v *právní*.

PANIKA – REAKCE – ŘEŠENÍ

Ze všech gambitů v Morganově bohaté kariéře byl jeho nejvýznamnější manévr proveden během takzvané paniky v roce 1907.

Začalo to v říjnu téhož roku, kdy již tak nervózní newyorskou burzou otřásl dramatický neúspěšný „short squeeze“ (*pozn. překl.: spekulace obchodu na pokles ceny akcií*) na United Copper Company.

Následná panika způsobila pád institucí od makléřských domů po státní spořitelny a skončila na prahu společnosti Knickerbocker Trust Company, třetí největší trustové společnosti na Wall Street. Když 21. října oznámila Morganem kontrolovaná National Bank of Commerce, že odmítá působit jako clearingové centrum pro Knickerbocker (konkurenta Morganu), trust se ocitl na dně. Během několika dní se celý americký bankovní sektor a akciový trh ocitl před krachem.

Tak začalo několik zběsilých týdnů intrik, které organizoval Morgan, aby shromáždil prostředky na udržení bank v provozu a burzy v chodu. Jako obvykle to bylo na úkor ostatních. V jednu chvíli Morgan zavřel 120 prestižních bankovních úředníků a vedoucích pracovníků trustových společností do své knihovny, aby je přinutil příslibit 25 milionů dolarů ze *svých* peněz na udržení slabších institucí v zemi nad vodou. Když pak zajatí bankéři nakonec souhlasili, připsal si zásluhy za zprostředkování obchodu.

Když se po panice konečně usadil prach a na trh se vrátil pořádek, vznikl nový konsenzus kolem dvou bodů.

Zprv se všeobecně věřilo, že J. P. Morgan téměř sám zachránil zemi svým „hrdinským“ úsilím o získání kapitálu, který udržel banky v provozu a trhy v chodu.

Za druhé bylo zřejmé, že ve Spojených státech je třeba vytvořit nový měnový systém, aby se něco podobného již nikdy neopakovalo.

Obě představy byly samozřejmě nesmyslné. Ve skutečnosti se Morganovi dostalo nejen nezasloužené chvály za to, že zachránil ekonomiku z cizích peněz, ale také se mu podařilo vyhnout se

obvinění, že paniku vyvolal. A ano, existují všechny důvody k závěru, že krizi *skutečně* úmyslně vyvolal především kvůli vlastnímu sobeckému prospěchu.

V dubnovém čísle časopisu *Life* z roku 1949 položil Frederick Lewis Allen zřejmou otázku: „Urychlil Morgan paniku?“

[. . .] někteří kronikáři dospěli k důmyslnému závěru, že zájmy Morganů využily neklidných podmínek na podzim roku 1907, aby uspíšily paniku, a prozíravě ji řídily v jejím průběhu tak, aby zničila konkurenční banky a upevnila převahu bank v Morganské orbitě.

Ačkoli Allen uvedl některé důkazy, které mnohé vedly k tomuto závěru – včetně skutečnosti, že Morgan vyvolal paniku především tím, že odmítl podpořit Knickerbocker Trust, a skutečnosti, že Morganův partner George W. Perkins podnítil paniku tím, že do *New York Times* nastrčil falešnou zprávu o platební neschopnosti Trust Company of America -, poslušně odmítl jakoukoli představu o spiknutí.

Na tuto hypotézu je nejzřejmější odpovědí, kterou bankéři opakovaně uvádějí, že žádný bankéř při smyslech nepodněcuje bankovní paniku. Bylo by to, jako kdyby vhodil zápalku do sudu se střešným prachem: bylo by příliš pravděpodobné, že sám vyletí do povětří.

Na první pohled zní tento argument věrohodně. Opravdu by Morgan poslal valící se balvan jen proto, aby zničil konkurenční banky a podniky? Určitě ne. Zánik Morganovy konkurenční společnosti Knickerbocker Trust a vyřazení Morganova rivala George Westinghouse z představenstva jeho vlastní společnosti lze přece přičíst nečekanému (ale z pohledu Morgana nikoli nevítanému) dopadu paniky, ne? Správně.

Způsobil však Morgan krach záměrně, aby celý měnový systém Spojených států konsolidoval pod kontrolou hrstky bankéřů – konkrétně samotného Morgana a jeho nejvyšších bankovních spolupracovníků? To si pište, že ano.

Abychom pochopili, o co v panice roku 1907 *skutečně* šlo, musíme si uvědomit, že krize a následná ztráta důvěry veřejnosti vyústila (zcela předvídatelně) ve výzvu vládě, aby zasáhla a stabilizovala bankovní sektor. Muži jako Morgan a „Money Trust“ (jak se tehdy říkalo bankéřům) by přece neměli mít moc sami zachránit (nebo potopit) ekonomiku.

Volání veřejnosti po řešení tohoto problému vedlo k vytvoření Národní měnové komise, studijní skupiny vedené senátorem Nelsonem Aldrichem, tchánem Johna D. Rockefellera mladšího a blízkým spojencem bankovních zájmů Morganů. Závěrečná zpráva komise vyzývala k vytvoření „národního sdružení rezerv“, jakési centrální banky, která by stabilizovala bankovní sektor.

Jak si ti, co viděli můj dokument *Století zotročení*: Historie Federálního rezervního systému (FED) *Century*, v době, kdy komise pracovala, se Aldrich a zájmy Morganů a Rockefellerů nechvalně proslavili tím, že se uprostřed noci vytratil na Jekyll Island, aby vypracovali plán na příští americkou centrální banku.

A jak diváci tohoto dokumentu jistě vědí, Aldrichův plán, který byl nakonec předložen Kongresu, nebyl nikdy přijat. Místo toho byl přetvořen v zákon o federálních rezervách a schválen velmi neobvyklým způsobem v roce 1913, dva dny před Vánocemi. A právě tak se bankéřská oligarchie – s Morganem v čele – stala součástí legálního kartelu schopného kontrolovat národní peněžní zásobu.

Bankéři dosáhli apoteózy. Morganova desetiletí trvající snaha proměnit své bohatství v politickou moc se naplnila. John Pierpont Morgan se díky centrální bance Spojených států, kterou ovládal jím vytvořený peněžní fond, mohl konečně cítit rovnocenný svému mocnému hrdinovi z dětství Napoleonovi.

Naneštěstí pro starého Pierponta se svého vrcholného úspěchu nedožil. Zemřel v březnu 1913, devět měsíců předtím, než se zrodila příšera z ostrova Jekyll.

MOC ZA TRŮNEM

Z Pierpontova pohledu byla nepochybně škoda, že se nikdy nedočkal realizace Federálního rezervního systému, který byl vyvrcholením jeho celoživotní práce. Možná by se však dalo namítnout, že v té době už bylo přijetí zákona o Federálních rezervách pouhou formalitou. Vždyť v roce 1913 už nikdo nemohl pochybovat o tom, že John Pierpont Morgan je skutečným vládcem národních financí . . .

. . . nebo by mohli? Často se opakuje historka, že když se po Morganově smrti sečetla hodnota jeho majetku, ukázalo se, že byl mnohem méně bohatý, než si mnozí představovali.

Podle jedné z verzí tohoto příběhu sám John D. Rockefeller, když se po Morganově smrti dozvěděl o velikosti jeho majetku, poznamenal: „Vlastnil nás všechny, a to ani nebyl tak bohatý.“

Jiná verze údajně odhaluje *skutečný* důvod, proč Morgan zemřel jako chudák: byl pouhým agentem Rothschildů. Podle této verze nikdy neobchodoval s finančními prostředky, které mu nebyly

poskytnuty touto nechvalně proslulou evropskou bankovní rodinou, a nikdy nedisponoval jinou mocí než tou, kterou mu jeho židovští plátcí poskytli.

Jediným problémem takových příběhů je, že jsou to naprosté nesmysly. Je sice pravda, že když se Andrew Carnegie (nikoli Rockefeller) dozvěděl o Morganově odhadovaném čistém jmění po jeho smrti, údajně řekl: „A to si myslel, že nebyl bohatý,“ ale i ten nejtupější z tupců pochopí, jakou ironii má takový (údajný) výrok vyvolat, když je vložen do úst čtvrtého nejbohatšího muže, který kdy žil.

Jistě, Morganův „pouhý“ majetek v hodnotě 68 milionů dolarů a „mizivá“ umělecká sbírka v hodnotě 50 milionů dolarů blednou ve srovnání s majetkem v hodnotě 380 milionů dolarů, kterého dosáhl Andrew Carnegie na vrcholu svého podnikatelského impéria, nebo s ohromujícím jměním v hodnotě 1,4 miliardy dolarů, které nashromáždil John D. Rockefeller při vzniku svého monopolu Standard Oil (v dnešních dolarech to odpovídá 340 miliardám dolarů). Naznačovat však, že Morganův dechberoucí majetek ho nediskvalifikoval jako bohatého muže, znamená zcela se míjet s vtipem.

A domněnka, že Morganův skutečný majetek leží (jako pravděpodobně vždy ležel) v trezorech Rothschildů, se nezakládá vůbec na žádných důkazech. Jak jsem ukázal ve svých nedávných Otázkách pro Corbetta na toto téma, celá historka o tom, že Morgan byl agentem Rothschildů, pochází od Eustace „Věř mi, brácho“ Mullinse a jeho fikce o tajné, nezveřejněné schůzce, která se odehrála mezi Georgem Peabodym – obchodním partnerem otce Johna Pierponta Morgana, pro ty, kdo to doma sledují – a Nathanem Mayerem Rothschildem. Toto imaginární setkání se údajně odehrálo více než sto let před Mullinsovým narozením. Odkud tedy Mullins ví o této schůzce, jejím obsahu a konkrétních podrobnostech jakékoli dohody, která byla za těmito zavřenými dveřmi uzavřena? Neobtěžuje se to říct.

A i kdybychom tuto zcela bezzdrojovou, naprosto vymyšlenou, dokud se neprokáže opak, historiku vzali za bernou minci, museli bychom přijmout Mullinsovo další tvrzení, že tato tajná dohoda o působení jako Rothschildův agent ovládaný myslí přešla po smrti jeho partnera na Juniuse Morgana (zdroj: věř mi, brácho) a že po Juniově smrti přešla znovu na Pierponta.

Jak jsme viděli, Morganové (otec a syn) v průběhu let s Rothschildy spolupracovali na různých obchodech, z nichž nejvýznamnější byla záchrana americké státní pokladny v roce 1895. Ale jak jsem zmínil v QFC, skutečnost, že největší bankovní dům v Evropě spolupracoval s největším bankovním domem v Americe, není nijak překvapivá. Ve skutečnosti je překvapující, jak *málo* takových interakcí měly.

Nedostatek úzkých vazeb mezi Morganem a Rothschildem, které se objevují v historických záznamech, je snadno pochopitelný. Často si přímo konkurovali, jako v případě refinancování Severní pacifické železnice v roce 1873 v hodnotě 300 milionů dolarů, kdy konsorcium vedené Rothschildy zvítězilo nad výzvou Pierponta a Juniuse, nebo v případě financování búrské války britskou vládou pomocí dluhopisů Exchequer, z něhož se Rothschildové neúspěšně pokusili Morgany vyřadit.

Nevraživost mezi oběma stranami však nebyla pouhou rivalitou; Pierpont i Junius vyjadřovali odpor k židovským finančníkům obecně a k Rothschildům zvláště. Když se Morganovi v roce 1879 spojili s Augustem Belmontem a Rothschildy, aby prodali poslední půjčku na refundaci občanské války, napsal Pierpont svému švagrovi do Londýna: „Nemusím ti snad ani říkat, že mít v této věci cokoli společného s Rothschildy a Belmonty se nám krajně nelíbí, a dal bych téměř cokoli za to, kdyby z toho vypadli.“ A když se Pierpont v roce 1904 setkal s lordem Revelstokem z Barings, ten (podle Revelstoka) „hořce brojil proti rostoucí moci Židů a Rockefellerova davu a nejednou řekl, že naše a jeho firma jsou jediné dvě složené z bílých lidí v New Yorku“.

Ne, pokud jsou Morganovi podezřelí z tajné oddanosti cizí moci, pak je pravděpodobnějším subjektem této oddanosti britská koruna. Ve skutečnosti byli Morganové při hájení zájmů svých britských investorů i na úkor amerických zájmů často charakterizováni jako „jakýsi koloniální správce; zástupce finanční moci Británie v Americe“.

Morganovi se tomuto obvinění nevyhnuli. Nejenže Pierpontův i otcův propracovaný pohřeb zahrnoval zádušní mši ve Westminsterském opatství, ale Pierpontův syn J. P. Morgan mladší, který byl vyslán do Londýna, aby se staral o rodinné obchody v Londýně, se stal čestným členem britského establishmentu a byl přijat na hradě Windsor a dokonce i v trůnním sále Buckinghamského hradu.

Ale hádat se o výši Morganova majetku v době jeho smrti nebo spekulovat o jeho tajné oddanosti nějaké skryté moci znamená zcela se minout s podstatou Morganova příběhu. Morganovo bohatství nemělo podobu dolarů. Nepocházelo ze skrytých konexí ani nevyzpytatelných zákulisních dohod. Naopak. Pierpontovým životním cílem nebylo hromadit *dolary*, ale hromadit *vliv*. Nechtěl tento vliv ovládat ze stínu jako mocnost v pozadí, ale ovládat ho otevřeně jako Napoleon z Wall Street.

A podle tohoto měřítko nebylo pochyb o tom, že Morgan dosáhl úspěchu, o jakém se mu ani nesnilo.

Ano, z toho malého nemocného chlapce skutečně vyrostl jeden z nejmočnějších mužů světa. A to díky tomu, že do čela amerického obchodu a průmyslu dosadil finančníky a nakonec jim předal i otěže vlády.

Z této dominantní pozice syn, který nesl jméno J. P. Morgana, brzy řídil banku nesoucí jeho jméno během nejbouřlivějších desetiletí v historii světových finančních trhů.

Ale *to* je příběh na jindy...

Překlad: David Formánek

Facebook

Telegram

VK

Líbí se Vám překlady?

Jestli jsou pro Vás videa hodnotná a líbí se vám, ocením podporu na chod tohoto projektu. Víím, jak jsou reklamy otravné, proto je zde nechci dávat. Libovolnou částku můžete zaslat na níže uvedené číslo účtu, nebo jednodušeji přes mobilní aplikaci si oskenovat QR kód. Děkuji za Vaši podporu!

Bankovní účet (CZK): 2201583969/2010

Do zprávy příjemce napište prosím: Dar

Pro platby na eurový účet (EUR):

Jméno: David Formánek

IBAN: CZ8520100000002201806894

SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX

Do zprávy příjemce napište prosím: Dar

QR Platba

CZK účet

Náhodný výběr

Diskuze

Napsat komentář

Vaše e-mailová adresa nebude zveřejněna. Vyžadované informace jsou označeny *